DAWRA MAL-ART IMQADDSA

Il-Minaret. F'nofs il-Monasteru, tara minaret iserdek fil-għoli; malli tarah, tiġik kurżità li tkun taf għaliex jinsab hemm. Il-Patrijiet huma Nsara, Griegi Ortodossi, m'hux Misilmin Il-Patri qalilna l-ġrajja f'erba' kelmiet. Żmien ilu, Ġeneral Tork ried jaħbat għal Monasteru. Il-Patrijiet beżgħu għall-aħħar, u bagħtu lil x'uħud minnhom jitolbuh jaħfirhielhom. Il-Ġeneral bagħat għaliehom u qalilhom, li: li kien għalih, malajr jirranġa magħhom, iżda n-nies li kellu miegħu ma kienux jaħmlu lill-Insara, u huwa ma jista' jagħmel xej magħhom. Qalilhom: "Morru l-Kunvent malajr-malajr, u araw kif tagħmlu u ibnu Moskija f'nofsu, jekk jista' jkun, mal-ħitan tal-knisja stess. Malli naslu, għidulhom li hemm kien daħal il-Profeta (jiġifieri Muħammed) biex iżur il-Monasteru, għal hekk dik l-art hija mqaddsa minnu." Il-Patrijiet marru j i ġ r u l-Kunvent u kemm ilna ngħidu bnew Moskija; u hekk, malli s-suldati Torok waslu, u raw quddiemhom il-minaret tal-Moskija fin-nofs, dawwru wiċċhom u telqu minn fejn ġew.

Il-Librerija. Il-knisja hija l-ġawhra tal-Monasteru; iżda l-ġawhra ta' wrajha hija ta' bil-ħaqq il-Librerija, li tħaddan fiha kotba miktuba bl-idejn li m'hemmx prezzhom, għal qdumithom u l-importanza tagħhom. Il-Patri ħadna narawha, u għalih din il-Librerija għandha siwi speċjali, għax barra l-għadd ta' manuskritti fuq il-Bibbja, fiha nsab wieħed mill-manuskritti l-aktar importanti, li hu l-*Codex Sinaiticus*, manuskritt li fih 347 folja, bit-test tal-Bibbja kollha, minn barra xi folji mit-Testment il-Qadim, li ntilfu. Dan kien sabu fil-Monasteru l-istudjus Ġermaniż C. Tischendorf, fl-1844.

Il-Knisja tad-D e j r tas-Sinaj, u l-minaret ma' ġenbha, li bnew il-Patrijiet.

Minn hawn ittieħed f'Lipsia, Petrograd, u issa jinsab fil-*British Museum;* min jgħaddi minn Londra, ma għandux ma jitawwallux titwila.

Dan l-aħħar l-Amerikani kienu ħadu ħsieb din il-Librerija prezzjuża, u biex ma jħallux dan it-teżor jintilef, u biex huma wkoll ikollhom kopji tal-manuskritti kollha, u l-istudjużi jkunu jistgħu jinqdew bihom fl-istudji tagħhom, ħadu r-ritratti tal-manuskritti kollha li hemm; m'hux tal-Bibbja biss, imma wkoll ta' ħafna xogħlijet oħra tal-qedem, b'għadd kbir ta' ilsna tal-Lvant. Meta morna hemm aħna, kienu għadhom kemm temmew ix-xogħol; u ta' Amerikani li huma, ħallew l-apparati kollha fil-Monasteru, u rranġaw il-Manuskritti kollha bl-ordni fuq l-ixkafef tal-azzar; hekk il-qadim twaħħad fi ħbiberija fejjieda malġdid.

Il-Patri daħħalna fis-sala b'sens ta' kburija b'dan it-teżor. Ma għadhomx iħallu jimraħ fil-Librerija lil kull min irid u jogħġbu, fuq li kien ġralhom. Iżda issa jsakkru kollox u jieħdu ħsiebu sewwa. M'hix sa tarġa tiġri l-istorja ta' Tischendorf, li ntebaħ bil-*Codex Sinaiticus* minn xi folji li sab fil-qoffa tal-Patri li kien sejjer bihom biex ikebbes in-nar. Issa tgħallmu, bi profitt għaliehom, u għalina wkoll.

Iżda din il-Librerija tfakkrek f'ħaġa oħra: il-Patrijiet tal-lum jgħożżuha u jibżgħu għaliha; iżda ta' qabilhom, mijiet ta' snin ilu, għamlu xi ħaġa aħjar, għax bnewha u u għerqu bl-istudju fuqha. Il-Librerija, għal Patrijiet Griegi Ortodossi tal-lum, hija ħaġa tal-Mużew, ta' interess biss għal barranin. Għaliehom, il-manuskritti huma magħluqa. L-istudju fosthom ma jeżiżtix aktar. Fosthom u fost oħrajn tal-Lvant, issib tiġri l-ideja li l-istudju jkabbrek u jonfħok bik in-nifsek, u jtellfek issemplicità Nisranija tal-Vanġelu, u jbiegħdek minn Alla. Għal hekk, barra mix-xogħol tal-Monasteru, ħlief ikantaw l-Uffiċjatura fil-knisja, minn sbieħ Alla sa jidlam, ma jagħmlu xej aktar.

It-Teżori tal-Monasteru. Mil-Librerija sibna ruħna ġewwa kamra mdaqqsa. F'nofsha hemm mejda b'vetrina fuqha, li fiha hemm merfugħa l-abiti sagri tal-Arċisqof ta' Sinaj: ħwejjeġ, kuruni, xema'; kollox jilma bil-fidda, deheb u ġawhar. Nistħallijkom tgħiduli: "Mela hawn, hawn l-Arċisqof?" Iwa. Dan l-Arċisqof għandu l-awtorità fuq Sinaj kollha, u ma għandu 'l ħadd fuqu. Il-knisja Griega ta' Sinaj hija awtonoma, u ma tagħraf lil ħadd aktar fuqha ħlief lil Kristu, u seba' Konċilji Ekumenki li saru qabel is-sena 1,000. U ħadd ma jidħol fil-Monasteru jekk ma jkollux il-permess tal-Arċisqof, li għandu l-Palazz tiegħu fil-Kajr. U min imur hemm, imbagħad, ikollu ċertifikat bi xhieda taż-żjara tiegħu fuq il-Muntanja Mqaddsa ta' Sinaj.

Is-Swar. Minn hawn il-Patri ħadna dawra mal-ħitan jew aħjar masswar tal-Monasteru. Għedna li fiddeżert, l-Eremiti, kienu dejjem filperiklu li jaħbtu għalihom il-Bedwin tad-deżert, għal hekk kellhom jaħsbu għal rashom. L-Imperatur Ġustinjanu bnielhom din il-fortizza, u bagħat għal dan il-għan, għadd kbir ta' nies. U aktarx li ħafna Bedwîn li hawn jiġġerrew fix-xagħri tas-Sinaj, ma' dwar il-Monasteru, huma n-nisel ta' dawn il-ħaddiema mibgħuta hawn minn Ġustinjânu fisseklu VI.

Waqt li konna għaddejjin minn fuq dawn il-ħitan ħoxnin, il-Patri wriena minn fejn kienu jtellgħu l-Pellegrini li kienu jiġu jżuru l-Monasteru fl-imgħoddi. Hemm daqsxej ta' kamra, u f'nofsha rota ċatta imserrħa fuq fus, u ħabel nieżel minn speċi ta' gallarija ħierġa 'l barra, u miegħu mdendla qoffa. Meta kien ijħabbat il-bieb xi ħadd biex jidħol, il-Patrijiet kienu jniżżlu din il-qoffa u jtellgħu l-Pellegrin fiha. Il-lum dan ma għadhomx jagħmluh, għax il-periklu ma għadux li kien; iżda l-bieb tad-dħul għadu ċkejken u dejjaq, bħal ma kien. Minn din it-tieqa, jew gallarija, il-Patrijiet għadhom iniżżlu l-ikel u l-ħwejjeġ, xi tlieta jew erba' darbiet fil-ġimgħa, li jagħtu lil Bedwîn tal-inħawi tagħhom.

Dħalna wkoll fir-refettorju l-qadim. Din hi sala kbira bis-saqaf tromba. Mal-ħitan hemm xi pittura tal-qaddisin. Fil-fond hemm artal b'pittura fuqu antika, magħmula minn wieħed mill-Patrijiet; pittura tal-Ġudizzju, li tqajjimlek xagħrek xewk-xewk. Il-Kruċjati, wkoll hawn, ħallew tifkiriethom. Hawn jiġu jieklu l-Patrijiet; ikel fqir, għax fosthom ijsaltan l-ispirtu tal- penitenza u l-faqar. Lussu u tħarbit tal-mejda ma jafux x'inhu. Waqt l-ikel jaqraw mill-ħajja tal-qaddisin u l-Vanġelu u l-Kotba Mqaddsa.

Waqt li konna għaddejjin, il-Patri daħħalna f'waħda mill-kmamar tal-Patrijiet sħabu. Dawn il-kmamar jinsabu mibnija taħt ħajt, bi swit il-biċċa tal-Kunvent merfugħa għal Pellegrini li jgħaddu xi jumejn hemmekk. Dawn il-kmamar jixhdu l-ispirtu tal-faqar tal-Patrijiet. Lussu xej. Sodda, siġġu, mejda ċkejkna, xi ftit kwadri tal-qaddisin mal-ħajt, u x'erba' kotba bil-Grieg tal-Liturġija; xej aktar. Għal kmamar tagħhom ma jħabblux rashom, iżda għal knisja ma jafux x'jaqbdu jagħmlu biex iżejjnuha. Hija t-talba ħierġa minn qalbhom lejn Alla l-Imbierek. J'Alla jisma' talbhom u jilqa' l-penitenza tagħhom, biex ifittex jasal il-waqt meta dawn jinġabru fi ħdan il-knisja mqaddsa, bħal ma kienu darba. Dawn in-nies ħallew id-dinja u ġew hawn biex jgħaddu jiemhom fil-ġabra t'Alla l-Imbierek. Jinsabu xi tletin. Fosthom hemm xi erbgħa għadhom żgħar ġmielhom. Is-superjur tagħhom hu l-Arċisqof ta' Sinaj mgħejjun minn xi erba' Arkimandriti. Hawn jittamaw li jtemmu ħajjithom, għal kemm uħud minnhom jgħaddu ftit tas-snin hawn u mbagħad ijmorru f'xi Monasteru ieħor.

Il-Kamra tal-Mejtin, u l-ġ n i e n . Kien għad fadal ħaġa, u din, il-Patri ħallihielna għall-aħħar. Barra l-bieb ewlieni tal-Monasteru, hemm daqsxej ta' ġnien, li meta tqis in-nixfa u l-blat għeri tal-inħawi, fih tas-sew għaxqa. F'din il-ġenna tal-art, il-Patrijiet jidfnu l-iġsma ta' sħabhom, meta ruħhom tkun taret għas-sema, wara ħajja ta' sagrifiċċju u penitenza, u talb bla weqfien. Hawn ukoll jindifnu l-Arċisqfijiet ta' Sinaj.

Meta jgħaddu ftit tas-snin middifna, għandhom id-drawwa li jaqilgħu l-mejjet u jerfgħu għadmu f'kamra, u kif ngħidilkom jien, Alla jħares xi ħadd ikun jitwaħħax mill-mejtin, għax malli jilmaħ x'hemm f'din il-kamra, jiċċassa għal dejjem bil-qatgħa. F'din il-kamra, mela, m a hemmx ħaġa oħra ħlief għadam stivât, waħda-waħda, fuq xulxin, b'ordni tal-għaġeb. Tistħajjlek qiegħed

tara xi qabda ġugarelli stivâti x-xatt tal-belt; u kollox bl-ordnijiet: riġlejn għaliehom; idejn għaliehom; irjus u kustilji, għaliehom. F'kelma waħda, kollox għalih. Nhar il-Ħaqq, il-Patrijiet sa jkollhom biċċa xogħol kbira x'jagħmlu biex kull wieħed isib għadmu! Din hija *ċ-Chapel of Bones*, il-Kappella tal-Għadam, ta' Sinaj.

Il-għadam tal-Arċisqfijiet u l-Isqfijiet ta' Sinaj, jirtefgħu f'kaxxa għaliehom; u hemm ħafna minnhom; kollha bl-isem tal-mejjet minn barra. Ħaġa oħra li tkexkxek, jekk tkun daqsxej waħda bl-immaġinazzjoni ħajja ż-żejjed, hi, li kif tidħol hemm, fuq il-lemin, tara skeletru mlibbes, bil-qegħda fuq pultruna, b'kuruna u salib f'idu. Dan hu Patri Stiefnu, li miet fis-sena 580 W.K., bil-fama ta' qaddis. Il-Patri dawwarna dilkamra qisu qiegħed jurina x'erba' statwi fil-Mużew. U aħna, ħafna minna, b'wiċċna mqarras.

Wara dawra bħal din, u ż-żjara fuq Ġebel Musa fil-għodu, għajjejna; morna nieklu, u rqadna raqda bilkif. Għax fil-għodu kmieni, x'uħud minna, kellna nitilgħu fuq Ġebel Katrin, li hu 8,169 pied ogħla minn wiċċ il-baħar. DUN KARM SANT.

IL-PARABBLA TAL-INBID

Isimgħu: wieħed raġel, sid miel, kien sa jsiefer. U sejjaħ lid-dajjâr tiegħu u taħ ġarra nbid u qallu: "Żommli din il-ġarra nbid, qadim u tajjeb, magħsur mill-aħjar għeneb tad-dwieli ta' missieri, u ħudli ħsiebha sewwa; għax meta narġa' niġi mis-safar, lil ħbieb li jiġu jifirħu bija, irrid nisqihom ftit minnu, biex nurihom kemm nistmahom".

Siefer sid il-miel, u d-dajjâr ħa l-ġarra tal-inbid f'daru. Darba f'nofs inhar qaltlu l-mara: "Ejja nieħdu ftit inbid minn tal-imgħallem!", u sama' minnha żewġha, u fetħu l-ġarra u xorbu tazza nbid kull wieħed, u żiedu flokha nbid tas-suq. Kif ir-raġel ħareġ, il-mara xorbot tazza oħra inbid mill-ġarra t-tajba u żiedet tazza nbid irħis. U baqgħu sejrin hekk, jixorbu l-inbid it-tajjeb, tazza tazza, u jżidu l-ġarra bl-inbid ħażin.

Fl-aħħar raġa' mis-safar sid ilmiel, u għajjat lill-ħaddiema biex jistħarriġhom fuq xogħolhom. Ġie wkoll id-dajjâr u ġieb il-ġarra tal-inbid, u sid il-miel fetaħha u mela tazza u daqha, u beżqu l-inbid minn ħalqu, għax sabu ħażin. U għadab għadab kbir għad-dajjâr bla fejda, u qallu: "Ja dajjâr ħażin u bla ġiħ, dan hu l-inbid it-tajjeb li ħallejt għandek biex tibżagħli għalih? Hekk, li kien minn għalik, biex thenni lil żaqqek, kont sa toħroġni ta' iblaħ mal-ħbieb?" U d-dajjâr ma għarafx iwieġeb. U qal sid il-miel lill-ħaddiema: "Orbtulu saqajh u jdejh u ixħtuh fil-bir ta' bla ilma, u soddu l-bir b'ħaġra u ħalluh hemm, biex jitħallas kif ħaqqu talgħajb li ried jagħmilli!"

Min għandu widnejn biex jisma', jisma!

QAWL TAL-PALESTINA: Agħti l-ħubeż lil-ħabbâż, wa lew akal nosshu. Jiġifieri: "Agħti l-ħobż lil tal-forn, imqar jekollok nofsu". Irid jgħid il-qawl, li x-xogħol għandna ntuh lil min hu tas-sengħa, għax għad li jisirqek fil-ħlas, la hu tas-sengħa, biċċa xogħol sewwa toħroġ minn taħt idejh.